Maastricht University

Handreiking voor scholen bij factsheets 5 t/m 7

Citation for published version (APA):

Haelermans, C., van der Velden, R., Aarts, B., van Vugt, L., & van Wetten, S. (2021). *Handreiking voor scholen bij factsheets 5 t/m 7*. Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek. ROA External Reports

Document status and date:
Published: 01/06/2021

Document Version:
Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

• A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
• The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
• The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

Link to publication

General rights
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the “Taverne” license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Download date: 08 Nov. 2026

NATIONAAL COHORTONDERZOEK ONDERWIJS

EEN INITIATIEF VAN HET NRO

FACTSHEETS LEERGROEI NA ÉÉN JAAR COVID-19-CRISIS

Handreiking voor scholen

Juni 2021

Versie 1.0

Haelermans, C, Van der Velden, R., Aarts, B., Van Vugt, L. & Van Wetten, S.

Belangrijkste bevindingen

Het NCO heeft de leergroei tussen de M-toets van schooljaar 2019/2020 en de M-toets van schooljaar 2020/2021 geanalyseerd, en heeft die vergeleken met de leergroei tussen de M- en de M-toetsen in de twee schooljaren vóór de COVID-19-crisis. Hiermee kunnen we de impact van een heel jaar COVID-19-crisis op de leergroei van basisschoolleerlingen in kaart te brengen. De belangrijkste bevindingen zijn:

- De leergroei voor begrijpend lezen was 19% lager dan in voorgaande jaren. Bij spelling was dat 7% en bij rekenen-wiskunde 9%.
- De vertraging in de leergroei vond voor begrijpend lezen en rekenen-wiskunde vooral plaats bij de overgang van M5 naar M6 en van M6 naar M7, bij spelling was dit vooral van M3 naar M4.
- Leerlingen uit lagere sociaaleconomische milieus liepen extra vertraging op bij spelling en rekenen-wiskunde, ten opzichte van leerlingen uit gemiddelde en hogere sociaaleconomische milieus.
- Leerlingen uit eenoudergezinnen liepen extra vertraging op bij begrijpend lezen en rekenen-wiskunde, ten opzichte van leerlingen uit tweeoudergezinnen.
- Leerlingen uit grote gezinnen liepen extra vertraging op bij spelling en rekenen-wiskunde, ten opzichte van leerlingen uit kleinere gezinnen.
- Jongens liepen extra vertraging op bij begrijpend lezen en rekenen-wiskunde.
- Er zijn nauwelijks verschillen naar migratieachtergrond in de vertraging in de leergroei.
- Scholen met relatief veel leerlingen uit lage sociaaleconomische milieus hadden extra vertraging bij spelling en rekenen-wiskunde, ten opzichte van scholen met minder dan 5% leerlingen uit lage sociaaleconomische milieus.
- Scholen in niet-stedelijke gebieden en kleine scholen hadden extra vertraging bij de leergroei voor spelling en rekenen-wiskunde, ten opzichte van scholen in stedelijke gebieden, en grote(re) scholen.

Wat kunt u hiermee voor uw eigen school?

Stap 1: Pas een correctie toe voor latere afname

Ongetwijfeld heeft u zelf al een eigen analyse gemaakt van de gegevens van de M-toetsen die dit schooljaar zijn afgenomen. Het is daarbij belangrijk om te bedenken dat de M-toets dit schooljaar gemiddeld zo'n zes lesweken later is afgenomen in vergelijking met de voorgaande schooljaren. Hierdoor hebben de leerlingen extra leergroei doorgemaakt, puur vanwege de extra leertijd. Voor een goede vergelijking met de voorgaande schooljaren is het belangrijk om hiervoor te corrigeren. Op landelijk niveau scheelt dat zo'n 10%. Met andere woorden: een gemiddelde school die normaal tussen de M4- en M5-toets bij spelling 50 vaardigheidspunten groeit, zal door de latere afname een groei van 55 punten laten zien. Maar de werkelijke groei is eigenlijk maar 50 punten. Het is belangrijk dat u een dergelijke correctieberekening ook voor uw eigen school maakt. Als vuistregel kunt u voor elke week dat de M-toets dit jaar later is afgenomen een correctie van 2% toepassen. Dit betekent dat u de leergroei van uw leerlingen zou moeten vermenigvuldigen met 1-(0.02*aantal weken later afgenomen dan normaal). Heeft u dus de M-toets 5 weken later afgenomen dan normaal, dan vermenigvuldigt u de leergroei van leerlingen van uw school met 0.9.

Stap 2: Vergelijk uw school met de landelijke cijfers
Vergelijk de 'gecorrigeerde' cijfers met het beeld uit Factsheet 5. Komt dit overeen met wat u verwacht had? Is de leergroei hoger of juist lager? Heeft u een mogelijke verklaring waardoor dat komt?

Stap 3: Identificeer of uw school een 'risicoschool' is
Zoals hierboven genoemd laten de landelijke resultaten zien dat sommige scholen meer risico hebben op een vertraging in de leergroei. Heeft u relatief veel leerlingen uit lagere sociaaleconomische milieus (u kunt dat bijv. vinden in uw NCO-LVS-rapport)? Is uw school relatief klein (minder dan 140 leerlingen) of staat uw school in een niet-stedelijke omgeving? Kijk dan of de resultaten voor uw school overeenkomen met de cijfers voor het landelijk gemiddelde in dezelfde categorie als waar uw school toe behoort (zie Factsheet 7). Lijken de resultaten uit dit factsheet op de resultaten op uw school? Is de leergroei hoger of juist lager? Heeft u een mogelijke verklaring hoe dit komt?

Stap 4: Identificeer risicoleerlingen binnen uw school
Risicoleerlingen, zoals leerlingen uit lagere sociaaleconomische milieus, leerlingen uit eenoudergezinnen of leerlingen uit grote gezinnen lopen meer risico om achter te blijven in hun leergroei (zie Factsheet 6). Wees juist bij deze groepen leerlingen extra attent op mogelijke vertraging in de leergroei.